

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Wychowania i Profilaktyki

DWP-WWO.4017.8.2025.KKR

Warszawa, 25 lutego 2025 r.

Pan
Krzysztof Szulborski
Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Warmińsko-Mazurskich
Prezydencja OPOS
e-mail:zgwm@zgwm.pl

Szanowny Panie Przewodniczący,

odnosząc się do przedstawionego przez Państwa stanowiska z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie weryfikacji standardów, które zostały wprowadzone zmianami do ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich uprzejmie informuję, że zmiany przepisów przepisy ustawy o *przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich*¹, którą znowelizowano ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o *zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw*,² tzw. ustawą Kamilka, nie dotyczą rodziców, którzy są częścią społeczności szkolnej, ale organizacje pozarządowe prowadzące zajęcia z małoletnimi powinny przestrzegać obowiązujących przepisów.

W art. 21 ust. 1 ww. ustawy o *przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* rozszerzono katalog aktywności, które z uwagi na wynikającą z ich charakteru styczność z małoletnimi wymagają, przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem do innej działalności, sprawdzenia czy osoba, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub, która ma być dopuszczona do działalności jest osobą niekaraną. Obecnie katalog określony w art. 21 ust. 1 ww. ustawy wskazuje, że chodzi o takie aktywności, jak wychowanie, edukacja, wypoczynek, leczenie, świadczenie porad psychologicznych, rozwój duchowy, uprawianie sportu lub realizacja innych zainteresowań przez małoletnich, lub opieka nad nimi.

Przepisy ww. ustawy nie określają obowiązku przedstawiania informacji o niekaralności przez rodziców wtedy, gdy organizują festyn, zabawę, dzień dziecka, zakończenie roku szkolnego i przychodzą z dzieckiem na to wydarzenie³.

Od 15 sierpnia 2024 r. w szkole i placówce wdrożone są standardy ochrony małoletnich, które powinny być przestrzegane przez uczniów, nauczycieli, innych pracowników, jak również rodziców.

Inaczej jest, jeżeli rodzic zostanie dopuszczony do opieki lub działalności oświatowej nad uczniami w czasie wycieczki lub wyjścia na basen, wtedy traktuje się go, jako osobę dopuszczoną do opieki i powinien uzyskać informację o niekaralności. W przypadku cyklicznych i kolejnych udziałów rodzica

¹ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304, z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606).

³ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/pytania-do-ustawy-o-ochronie-dzieci2> .

w opiece nad małoletnimi w roku szkolnym, nie ma potrzeby dostarczania kolejnej informacji o niekaralności.

Według zmiany w przepisach szczególnymi środkami ochrony przeciwdziałającymi zagrożeniom na tle seksualnym są obowiązki pracodawców i organizatorów, Rejestr Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym i określenie miejsc szczególnego zagrożenia przestępczością na tle seksualnym.

Należy dodać, że ustalając, kto podlega sprawdzeniu pod względem danych o karalności należy kierować się tymi samymi zasadami co przed 15 lutego 2024 r.

Pracodawca lub inny organizator ma obowiązek uzyskać informacje, czy dane osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób względem, których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

Osoba ta przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV *Kodeksu karnego*, odpowiednio w art. 189a i art. 207 *Kodeksu karnego* oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii⁴ lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

Szczegółowe informacje są dostępne na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości⁵.

Dla ustalenia, czy trzeba sprawdzić pracownika lub osobę dopuszczaną do działalności zawsze należy przeanalizować jakie obowiązki ma dana osoba wykonywać. Nie ma znaczenia nazwa stanowiska.

Natomiast analiza art. 21 ustawy, przy uwzględnieniu, łącznie: definicji „działalności” ze słownika języka polskiego, który określa ją, jako zespół działań podejmowanych w jakimś celu, którego celem jest ochrona dzieci, jak i pozostałych uregulowań ustawy, w tym standardów ochrony małoletnich pozwala stwierdzić, że zaproszenie do szkoły gościa, np. weterana, Rzecznika Praw Obywatelskich, funkcjonariusza policji, czy funkcjonariusza publicznego, w szczególności funkcjonariusza służb państwowych, który w ramach wykonywania swoich ustawowych obowiązków podlega weryfikacji pod kątem karalności, nie wchodzi w zakres ustawowego „dopuszczenia do działalności”.

Spotkanie z gościem w przedszkolu, szkole lub placówce nie jest zbiorem działań i odbywa się pod stałym nadzorem nauczycieli, wychowawców, opiekunów itp. W przypadku gdy nie ma możliwości pozostawiania dziecka na osobności z gościem, nie wskazuje na ryzyko jego skrzywdzenia. Tymczasem, to ochrona dziecka jest nadrzędnym celem ustawy. W sytuacji, gdy dziecko znajduje się cały czas pod opieką osoby/osób zwykle za nie odpowiedzialnych i w zasięgu ich wzroku, wytyczne ochrony dziecka są zrealizowane.

Należy podkreślić, że zasady uczestnictwa gości z zewnątrz w wydarzeniach organizowanych w szkole, przedszkolu lub placówce, itp. powinny być dokładnie określone w standardach ochrony małoletnich, tak aby przy wykorzystaniu tego instrumentu zapewnić dziecku bezpieczeństwo. Powinna też jednoznacznie z nich wynikać zasada, że gośćmi mogą być wyłącznie osoby, co do których nie zachodzi obawa, że mogą w jakikolwiek sposób stworzyć zagrożenie dla dziecka. Odmierna wykładnia przepisów byłaby sprzeczna z ich celem i zamiast chronić dzieci, odbierałaby małoletnim prawo do uczestnictwa w cennych i rozwijających aktywnościach. Jeżeli gość jest zaproszony na zajęcia z uczniami, którzy są pod opieką nauczycieli i w szkole lub placówce są wprowadzone standardy ochrony małoletnich, wówczas nie traktuje się go, jako osoby dopuszczonej do działalności oświatowej lub opiekuńczej.

⁴ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz.172).

⁵ <https://www.gov.pl/web/krajowy-rejestr-karny>;
<https://www.gov.pl/web/krajowy-rejestr-karny/ustawa-kamilka-uzyskiwanie-zaswiadczen-o-niekaralnosci>;
wyjaśnienia: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/pytania-do-ustawy-o-ochronie-dzieci2> .

Nowe zasady dotyczą wyłącznie osób, z którymi są zawierane umowy o pracę, lub które są dopuszczane do działalności od 15 lutego 2024 r. Procedura sprawdzenia jest stosowana niezależnie od tego, czy dana osoba pracuje na podstawie umowy o pracę, czy innego rodzaju umowy (umowa zlecenia, umowa o dzieło). Sprawdzeniu podlegają także osoby, które swoje obowiązki wykonują na podstawie ustnych ustaleń. Natomiast, nie trzeba sprawdzać już zatrudnionych osób chyba, że zmienia się ich umowa o pracę lub rodzaj działalności, którą mają prowadzić.

Uprzejmie informuje, że w sprawie nowelizacji przepisów właściwym resortem jest Ministerstwo Sprawiedliwości, które obecnie prowadzi prace legislacyjne.

Ministerstwo Edukacji Narodowej zwróciło się do Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o wprowadzenie zmiany zapisów ustawy dotyczących ochrony małoletnich i ułatwienie, przez składanie wyłącznie oświadczeń o niekaralności przez pracodawców, bądź osoby, które pełnią funkcję instruktora praktycznej nauki zawodu, opiekuna praktyk zawodowych lub opiekuna stażu uczniowskiego, bez dodatkowych obciążeń, jak również ułatwienie rodzicom sprawowania opieki nad dziećmi, uczniami i wychowankami, np. na wycieczce szkolnej lub podczas wyjścia do teatru, kina, muzeum, czy na basen.

Umożliwienie w ewentualnej zmianie przepisów składania oświadczeń przez rodziców/ opiekunów i pracodawców ułatwi sprawowanie opieki nad dziećmi i uczniami. Oświadczenia woli składane są bowiem pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z poważaniem

Renata Kurlanc
Dyrektor
/ – podpisano cyfrowo/